18/05/2023

Φύση και παραδοσιακό τραγούδι: Ένα μοναδικό ανθολόγιο στίχων

/ Παιδεία και Πολιτισμός

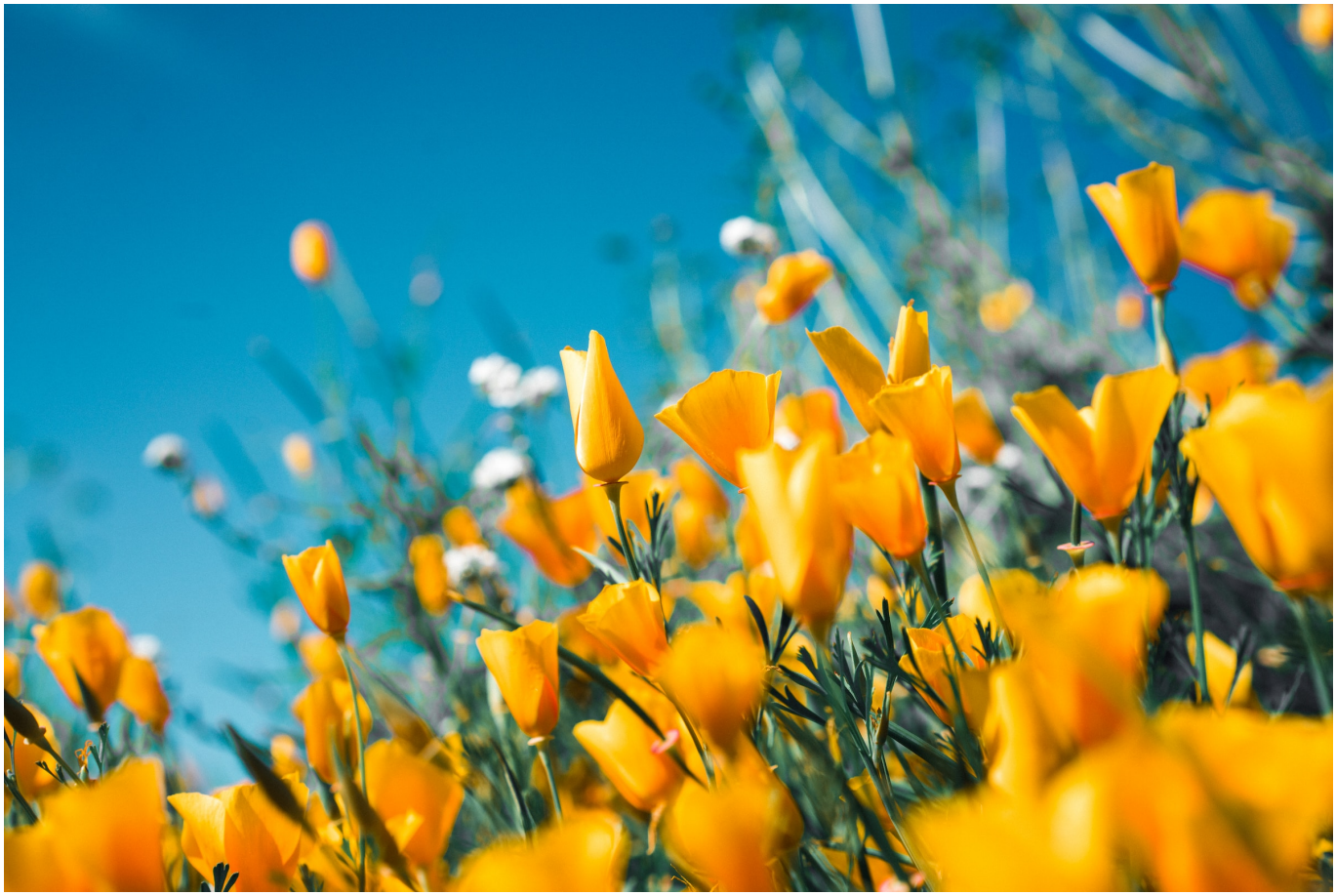

Ενα μοναδικό ανθολόγιο στίχων 171 παραδοσιακών τραγουδιών, στα οποία "πρωταγωνιστούν" τα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος που παρουσιάζεται διαδικτυακά ως αποτέλεσμα της συνεργασίας του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος (ΟΦΥΠΕΚΑ) και του Καλλιτεχνικού Συλλόγου Δόμνα Σαμίου.

Αλώστε, η φύση, τα ζώα και τα φυτά είναι από τα βασικά «συστατικά» των παραδοσιακών τραγουδιών. Οι νιοι και οι νιες παίρνουν τη μορφή του αητού, της πέρδικας ή της περιστέρας, ο βασιλικός αναλαμβάνει το ρόλο να παρηγορήσει τον ερωτευμένο, και το όμορφο νησί παρομοιάζεται με *"γιασεμί φυτεμένο στη θάλασσα".*

Επιχειρώντας να προβάλουν τα παραδοσιακά τραγούδια ως ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της άυλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς, αλλά και να ευαισθητοποιήσουν

μέσω αυτών το κοινό για την ανάγκη προστασίας του φυσικού μας περιβάλλοντος, ο **ΟΦΥΠΕΚΑ** και ο **Καλλιτεχνικός Σύλλογος Δόμνα Σαμίου** παρουσιάζουν αυτή την πρώτη ξεχωριστή συλλογή στίχων παραδοσιακών τραγουδιών.

Πρόκειται για ένα ανθολόγιο των στίχων 171 παραδοσιακών τραγουδιών από δώδεκα γεωγραφικές περιοχές της **Ελλάδας**, από τον Έβρο, ως τα Επτάνησα, την Κρήτη και τα **Δωδεκάνησα**, καθώς και από την **Κάτω Ιταλία**, την **Κωνσταντινούπολη**, την **Προποντίδα**, τη Μικρά Ασία και την **Κύπρο,** τα οποία περιλαμβάνονται στο Μουσικό Αρχείο της **Δόμνας Σαμίου**. Κάποια από τα τραγούδια είναι ανέκδοτα, ενώ τα ήδη δημοσιευμένα συμπληρώθηκαν με στίχους από χειρόγραφες σημειώσεις της ίδιας της **Δόμνας Σαμίου** ή από άλλες πηγές. Τα τραγούδια συνοδεύονται από σύντομα σχόλια, τα οποία παρέχουν βασικές πληροφορίες, αλλά και κάποιες πιθανές αναγνώσεις του πολυεπίπεδου νοήματός τους.

Ειδικά τα τραγούδια των εθιμικών δρώμενων, συνοδεύονται από εκτενέστερα σχόλια για τα έθιμα με τα οποία σχετίζονται.

Ως προς τη θεματολογία, τα τραγούδια της αγάπης κυριαρχούν στο σύνολο των παραδοσιακών τραγουδιών γενικά, οπότε και σε αυτή τη συλλογή ισχύει το ίδιο. Πολύ συχνά οι ερωτευμένοι παρομοιάζονται με κάποιο στοιχείο της φύσης, ένα όμορφο ή μυρωδάτο φυτό, ένα δυνατό ή όμορφο πουλί.

Τα στοιχεία της φύσης όμως χρησιμοποιούνται και σε τραγούδια όλων των θεματικών ενοτήτων, για παράδειγμα σε τραγούδια της ξενιτιάς, όπου είναι πολύ συχνή η επίκληση προς τα χελιδόνια, τα περιστέρια ή άλλα πουλιά αγγελιαφόρους να συνδράμουν στην επικοινωνία με τους ξενιτεμένους. Συχνές είναι και οι αναφορές σε ζώα αλλά και στα βουνά, τα ποτάμια, τη θάλασσα και τον αέρα, ακόμα και στον ήλιο, το φεγγάρι και τον αυγερινό.

“Το ανθολόγιο παραδοσιακών στίχων που παρουσιάζουμε εδώ ελπίζουμε πως θα συμβάλει στην περαιτέρω ευαισθητοποίηση σε σχέση με περιβαλλοντικά ζητήματα”, αναφέρει ο διευθύνων σύμβουλος του **ΟΦΥΠΕΚΑ, Κώστας Τριάντης**. “Αυτή η συλλογή αποτυπώνει με τον καλύτερο τρόπο την διαχρονικά άρρηκτη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον, μας ευαισθητοποιεί ως προς αυτό και ταυτόχρονα προβάλλει ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της άυλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς, τα παραδοσιακά τραγούδια”, προσθέτει ο ίδιος.

Οπως αναφέρει από την πλευρά του ο κ. **Σωκράτης Σινόπουλος** εκ μέρους του Καλλιτεχνικού Συλλόγου Δόμνα Σαμίου, η φύση στα παραδοσιακά τραγούδια απεικονίζεται προσωποποιημένη. Είναι συχνοί οι διάλογοι του ανθρώπου με όλα τα

στοιχεία της φύσης, τα ζώα, τα πουλιά, τα δέντρα, τα βουνά και τα ποτάμια, κάτι που δείχνει την διαπροσωπική σχέση που αισθάνεται να έχει ο άνθρωπος μαζί τους. Οπως είπε ο ίδιος, “είναι η πρώτη φορά που συγκεντρώνονται σε μια συλλογή παραδοσιακά τραγούδια με κριτήριο τις αναφορές τους στη φύση και αυτό έγινε δυνατό χάρη στην πρωτοβουλία του **ΟΦΥΠΕΚΑ** και προσωπικά του Διευθύνοντος Συμβούλου του, Κώστα Τριάντη”.

Το Ανθολόγιο, με τον τίτλο “Φύση και παραδοσιακό τραγούδι”, παρουσιάζεται διαδικτυακά στην ιστοσελίδα του ΟΦΥΠΕΚΑ και συγκεκριμένα στη διεύθυνση: necca.gov.gr/fysi-kai-paradosiako-tragoudi/.

Πηγή: ΑΠΕ – ΜΠΕ